

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hozva:</i>	<i>Vidéken postai szétküld:</i>
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 „	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3 „	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 „	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomtatásaság”, fűt 51. sz. a. hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr Bélyegűj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 „ Nyilvánt. sor . . . 15 „

Szerkesztőség:

Az arad-osanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kóstól fogadunk el.

✉ Kéziratokat vissza nem küldünk.

A jezsuita-sajtó állásfoglalása

Arad, április 28.

Örömmámorban uszik az ország a nagy idők és események hatása alatt, midőn elvhu és hazafias kormányának kezdeményezésére a még röviddel ezelőtt utópiáknak tartott szabadelvű intézmények megvalósulását immár a küszöbön állónak látja.

Amde a zavartalan öröm sokáig nem tarthat, mert a nehéz harcok és küzdelmek, melyekkel ama vívmányok járnak, előrevetik árnyékukat, s az ellenhatás már is bele vegyíti az örömiadalomba baljóslatu huhogásait.

Nekünk, aradiaknak közvetlen közelből volt alkalmunk tapasztalni tegnap, mily elemek és mily indokokból ellenzik a szabadelvű haladást, a felvilágosodottság terjedését, a magyar állam egységes fejlődését. P a p o k és o l y g a r c h á k, a kik érdekeikkel és meggyőződésükkel látják ellentétben a reformokat, és azután a nemzetiségi féltékenység, mely magára nézve veszedelmesnek tartja azokat.

Ez elemek azonban ellenfeleink tisztességesebb csoportját képezik, nyíltan és határozottan lépnek föl, s küzdelmökben élnek a törvény és alkotmányos uzus által őket jogosan megillető fegyverekkel.

Sokkal veszedelmesebb ezeknél a parlamentben gyökeredző A p p o n y i z m u s hypokrita izgatása és aknamunkája, mely a hazugság fegyverével küzdve, a hatalom utáni hajszájában szintén megkezdette vakondtúrását az érdekeit szolgáló sajtóban.

A B. H. áll ki elsőnek a szomorú gárda sorából a küzdterre, és tegnapi számában megjelölte ama pontokat, melyekbe a politikai nihilizmus feszítő vasát mélyesztetni fogja, s melyekből a destrukció Archimedeseként a modern magyar jogrendnek sarkaikból való kiemelése fog állandóan és rendszeresen törni.

Mondanunk is felesleges, hogy az álcázott klerikalizmusnak e jeles organuma mindkét törvényjavaslatot nem csak kifogásolja, de határozottan elveti.

A zsidó-reczepció nem kell neki, mert i d ő e l ő t t i; mert a zsidó egyház még nincs egységesen szervezve, úgy mint a többi egyházak, hanem egymástól független hitközségekből áll, melyeknek szabadsága nem szegi utját holmi galicziai csodarábbik és boherek, osztrák rabbik és kántorok bevándorlásának. Első tekintetre kitünik, hogy e kifogások erőszakoltak. Mert hiszen a többi felekezetek egyháza is, melyekre hivatkozás történik, mostani végleges szervezetüket csak idők folytán nyerték az állam támogatása és főhatósága alatt és a magyar zsidóság hazafisága elég kezesség arra, hogy e szervezet saját hatáskörén belül meg fogja csinálni — ha akarja. Ugyanis az egyes hitközségek szabadsága épen nem meg-

férhetlen a reczepcióval, amely bár nem formailag, de t é n y l e g eddig is fennállott, s a formális szentesítésen csak annyiban nyert újabb kibővülést, hogy a kölcsönös áttérést viszonyossá tette. Az idegen rabbik és boherek beözönlését pedig egy, a bevándorlást és honosítást szabályozó törvény egyszerre megszüntetheti, annélkül, hogy azért a zsidó felekezetnek egységes szervezetet kellene nyernie. Sőt épen a l e l k i i s m e r e t s z a b a d s á g elvének nevében határozott visszalépésnek tartanók az egyes hitközségek függetlenségének alárendelését valamely egységes országos zsidó egyház hierarchikus szervezetének. Ez különben ellenkezik is a zsidóság hagyományos szabadság-szeretetével és hitéletében évezredek óta érvényben volt teljes függetlenségével.

Ha már a zsidó vallás reczepciója sem tetszik a derék ujságnak, előre képezhető, hogy az állami anyakönyvek behozatalát még jobban elveti; egyenesen kimondja, hogy h a l v a s z ü l e t e t t. Fő argumentum gyanánt szerepel azon ismert s a P. N.-ban már unalomig agyoncsépelet kifogás, hogy a polgári házasság behozatala előtt az állami anyakönyvvezetés képtelenség, s mivel ugyis esketési anyakönyvi kivonat szerint lesz a házasság az állami anyakönyvbe bevezetve, tehát felesleges is, mert nem egyéb mint amannak másolata. Aztán meg hogy a pap megbízhatóbb tudomásával bir azon adatoknak, melyeket bejegyez, mert ő keresztel, esket és temet, míg az állami anyakönyvvezető mindezt nem cselekszi.

Mindezekre természetesen igen könnyű megfelelni. Hogy az állami anyakönyvvezetés a polgári házasság nélkül áll fenn, az csak átmeneti intézkedés és egy, legfeljebb két év múlva megszűnik a provizórium; hogy az állami anyakönyvelés előbb létesítettik, annak oka abban rejlik, hogy ezen intézmény a legszükségesebb az elkeresztelési kérdésből keletkezett országos izgalom megszüntetése céljából, s épen azért nem lehetett vele várni a közigazgatás államosításáig, amit a jezsuita lap szintén bűnűl ró fel a javaslatnak. Ha majd a közigazgatás törvényileg rendezve lesz, bele lehet utólag az egyházpolitikai törvények végrehajtását illeszteni. Épen azért van a törvényjavaslatban kimondva, hogy az anyakönyvvezetők állásaiktól minden pillanatban fölmenthetők.

Egészen nevetséges kifogás az, hogy a világi anyakönyvelők nem keresztelnek, esketnek és temetnek s így nem is tudhatják, mennyiben hiteles az, a mit bejegyeznek. Ugy tudjuk, hogy más államokban sem keresztelnek és temetnek a világi anyakönyvelők és mégis bevált az intézmény, e s k e t n i pedig — legyen nyugodt a derék hypokrita — nemsokára

Magyarországon is fognak a világi hatóságok. Ertjük és méltányoljuk a jezsuiták abbéli fájdalmát, hogy az állami anyakönyvelést előbb hozzák be mint a polgári házasságot, mert ők csak nehezen tudnak lemondani azon kilátásokról, melyet tápláltak, remélvén ugyanis, hogy a kormány mindkét javaslatot egyszerre terjesztvén be, a kettős nehézségekkel meg nem bir majd küzdeni, s egyikből sem lesz semmi, holott most a legrosszabb esetben is az egyik, a könnyebbik fele, okvetlen törvényé lesz, s a másiknak is utját egyengeti.

Szörnyű jajgatást visz véghez a nemzeti-klrikális ujság, hogy a 4467 anyakönyvi kerület mellett 8229 k i s k ö z s é g marad helyi anyakönyvek nélkül. Nyugodjék meg; eddig sem volt másképp. Egy-egy plébániának négy-öt filialéja is van, és ha tudtak ezek h ó b a n, s á r b a n az ujdonszülöttel együtt az anyaplébániára menni keresztelés végett, majd tudnak ezután a csecsemő n é l k ü l is a kerület központjába elfáradni.

Undorlatos az a sopánkodás, melyet a miatt emel a B. H., hogy a papság nem lesz kártalanítva, holott nyilvánvaló, hogy keresztelés, temetés ezután is az ő tisztük marad, sőt más államok példái után indulva bizton állitható, hogy az esketésnél is csak azon párok mellőzik az egyházi áldást, melyek frigyét az egyházuk különben is vonakodott volna megáldani, így hát a jövedelem-kevesebbet tisztán csak az anyakönyvi kivonatok díjának elesésére rezultálódik, melyért minden hitközség könnyen kárpótlást nyujthat saját papjának.

Légből kapott s teljesen valótlan azon állítás, hogy az állami közegek kevésbé megbízhatók lesznek, mint a milyenek ma az egyháziak; mert azt csak mindenki tudja, hogy az a kvalifikáció, melyhez a törvényjavaslat az állami anyakönyv vezetését köti, sokkal magasabb, mint a milyennel ma a különböző felekezetek lelkészeinek egy igen tetemes része bir.

A B. H. különben folytatja a rendszeres támadást a mai számában is azzal bizonykodva, hogy a házasságkötés anyakönyvi kivonatának megtagadása esetén a papokra rótt 600 koronányi büntetés nem apasztja, hanem csak fokozza a válásháborút. Természetesen ezzel is csak annak a bizonyítása czéloztatik, hogy mennyire helyén kívüli volt az állami anyakönyveket a polgári házasság előtt behozni. Hát nincs benne lehetetlenség, hogy egyes lelkészek megtagadják a kivonatok kiszolgáltatását, sőt tán általánossá is lehet az ellenszegülés, de nem valószínű, hogy a papság ily ellenszegüléssel maga tegye elkerülhetetlenül szükségessé a polgári házasságnak minél előbb leendő behozását. Egyébként lehet arról

gondoskodni, hogy a fák az égbe ne nőjenek.

Erdekes a P. N. állásfoglalása, mely őszinte (?) örömmel üdvözli a betérjesztett törvényjavaslatokat, csak azt kifogásolja, hogy az állami anyakönyvekben a vallási hovatartozásnak is rubrikája lesz, s így esetleg a vallás nélküli iség jellege is nyilván lesz tartva. Hát ez nagyon dicséretes tulleltatása a kormány szabadelvűségének, és a feltétlen vallásszabadság szempontjából igazat kell adnunk a »Napló« fejtegetésének. Azonban meggondolandó, hogy míg törvényeink a gyermekek vallási hovatartozásáért és azok vallási oktatására nézve imperative rendelkeznek, teljes képtelenség volna úgy a szülők, mint gyermekek vallási hovatartozását nyilván nem tartani.

Szintugy a M. H. is lelkesedéssel fogadja a benyújtott törvényjavaslatokat s a liberalizmus diadalaként üdvözli azokat. Ep oly előzékeny magatartást tanúsít a Bud. Tgbl., de még mindig gyanuba veszi a kormányt, hogy kompromisszumot tervez a liberalizmus rovására és hogy a polgári anyakönyvekről szóló törvényjavaslatok betérjesztését célzatosan halogatja. Alig lehet neki csakugyan rossz néven venni a gyanúsítást, hiszen természetévé vált.

Az egészről az a tanúság, hogy a »Budapesti Hirlap« ez idő szerint a leghivebb kinyomatát képviseli a nemzeti jezsuitizmusnak, de attól félünk, hogy a többi csak az országos közvélemény mind hatalmasabban nyilvánuló áramlata előtt hajlott meg, midőn a törvényjavaslatokat első intrádára örömmel üdvözölte. Attól tartunk, hogy legközelebb ők is megindulnak feketébb kollégájuknak, a B. H.-nak csapásán. Mindenesetre figyelemmel fogjuk őket kísélni, s mi sem szolgálna őszintébb örömünkre, mintha beismerni kényszerülne, hogy pesszimiztikus föltevésünkben csalódtunk.

Végül nem mulaszthatjuk el megemlékezni Apponyinak nyilatkozatáról, melyet a M. H. egy tudósítója előtt tett, ki őt az új törvényjavaslatok felől véleménynyilvánításra kérte; azt mondta neki a mester, hogy még nem o-

vastaja javaslatokat. Ezzel a felelettel Apponyi felülmulta önmagát.

Belföld.

Minisztertanács.

Minisztertanács volt tegnap a kormányelnökségi palotában. A minisztertanács délutáni 3 órakor vette kezdetét s a késő este órákig eltartott. Hir szerint megbeszélés tárgyát képezte a minisztertanácsban a kormány tagjainak mult heti bécsi útjával kapcsolatos némely ügyeken kívül a nyári szünetelés előtt még elintézendő országgyűlési teendők rendje is.

A főrendiház ülése.

A főrendiház május 8-án délelőtt 11 órakor ülést tart, melyen egy jegyzőt és az országos bizottságba két rendes és egy pótagot választanak. Azonkívül bizottsági jelentéseket és a képviselőházban legutóbb befogadott ügyeket fogják tárgyalni.

A képviselőház ülése.

— Az »Aradi Közlöny« eredeti tudósítása. —
— április 28.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Molnár Antal, Perczel Béni, Hentaller Lajos.

A kormány részéről jelen vannak: Werkerle Sándor miniszterelnök, Csáky Albin, Josipovich Imre, Hieronymi Károly.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy a földmívelési miniszter átirata szerint Fejér Miklós államtitkári állásától saját kérelmére fölmentetett és helyébe Miklós Ödön neveztetett ki.

Tudomásul vették.

Elnök bemutatja a kérvényeket. — Kiadták a bizottságoknak.

Következik

a községi és felekezeti tanítók fizetésének tárgyalása.

Bánó József szerint a ház asztalán kevés fontosabb javaslat volt, mint ez. Amidőn közönetet mond a miniszternek a javaslatért, egyben kritizálja és szerencsétlennek mondja a fölvetett tárczakérdést. Így a miniszternek sem győzni, sem bukni nem szabad, ő ismeri és tiszteli régóta a minisztert s ezért mondja ezt. Hibája a javaslatnak, hogy félrendszabály a javaslat, mert nem végleges megoldása a régóta vajdó kérdésnek. Hogy bezárták a

zilahi tanítóképzőt tanuló-hiány folytán, az természetes, hisz kiakad 300 frtos fizetés minimuma pályára? Ő még a 600 frtot sem sokalja. Mindamellett látja, hogy ezuttal nem telik. Reméli a pénzügyi helyzettől, hogy mentől korábban ismét javitunk a tanítóink sorsán. Schwarcz Gyula nagyon furcsa felfogást árult el most, hogy azt mondta: a 25 év előtti minimum kevesebb mint a jelenlegi 300 frtos...

Schwarcz Gyula: Nem azt mondtam! Tessék az egész állítást fölolvadni! (Helyeslés jobbfelől.)

Bánó József: Hiszen ez a veleje!
Schwarcz Gyula: De nem az! Majd kimutatom! (Helyeslés jobbfelől.)

Bánó József kijelenti, hogy feltétlen hiva az iskolák államosításának. Kéri a 400 frtos minimum elfogadását. (Helyeslés balfelől.)

Schwarcz Gyula félremagyarázott szavait igazítja helyre. 1868-ban tényleg indítványozta a 400 frtos minimumot s most azt mondta, hogy a jelenlegi proponált 300 frt több annál. Értette ezt úgy, hogy a feltételes 400 frtos minimum ma is megvan s amellelt ott van a korpótlék. És ebben szólnak teljesen igazán. (Elénk helyeslés jobbfelől.)

Hock János kijelenti, hogy amiket mondtott, azokat Schwarcz mostani felszólalása nem változtatta meg. (Helyeslés balfelől.)

Sima Ferencz a népesedés elhanyagolása miatt panaszkodik és támadja a fennálló kormányzati rendszert, amely legfontosabb nemzeti érdekünket figyelmen kívül hagyja. Támadja a képviselőket is, akik saját tiszteletdíjuk megszavazására tömegesen jelentek meg, most a legrosszabb közönnyel fogadják ezt a javaslatot, holott pedig nem lehet kétség aziránt, hogy fontosságban melyiké az elsőség. A javaslatot ő maga csak akkor fogadhatja el, ha a 400 frtos minimumot megadják. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Sághy Gyula álláspontja ugyanaz, amit kifejtett Kováts, Hock és Bánó. A kultura harcát lehetetlen megvívni éhes tanítókkal és remény sincs arra, hogy ezt a harcot diadallal küzdhessük meg. Okvetlenül szükséges tehát a tanítók anyagi helyzetének javítása, ha azt akarjuk hogy népnevelésünk türethető legyen. S a maga részéről szükségesnek tartana az 500 frtos minimumot s ha erre nézve most nem ad be javaslatot, annak tulajdonítandó, hogy anyagi viszonyaink azt ezuttal lehetlenné teszik. Ellenben, mert ennek elfogadására van kilátásunk, a 400 frtos mellett leghatározottabban állást foglal és ajánlja annak elfogadását. (Helyeslés balfelől.) A javaslatot általános tárgyalás alapjául elfogadják. (Helyeslés balfelől.)

Öt perc szünet után

Berzeviczy Albert államtitkár: Nem szándékozott az általános vitában felszólalni. Tapasztalta, hogy a felszólalt képviselők jobbra egyet értenek a javaslat alapelveire nézve s

TÁRCZA.

— Április 29. —

A legyőzött Don Juan.

[3] — Irta: Arsene Houssaye. —

(Vége.)

Eugen megváltozott. Csak azt szerette, ha egyedül van szobájában s mellette Clotilde négy-öt arcképfelvétele.

De az volt a baja, hogy nagyon megszokta volt a keleti szerelmet, s Clotildenál minden kísérlete hajótörést szenvedett. Clotilde a házasság eszméjében ringatta magát, habár érezte, hogy Eugen D'Auretól nagy úr választja el. Eugen azonban sosem gondolt a házasságra, habár a leányt szerette.

A modell sem tarthatott örökké, mert a Madonna-kép elkészült.

— Lesz ereje Clotilde, hogy már holnap ne jöjjön műtermembe?

— Talán.

— Ah, el is feledtem, hogy önnek adása vagyok. Tudja, mennyi jár nagysádnak?

— Nem.

— En sem.

A festő elővette a naptárát.

— En nagysádnak 560 frankkal tartozom.

Eugen D'Aure távozott szobájából, de vissza jött csakhamar s leolvasta a lánynak a pénzt.

— Ez a kedves mamája számára is elég lesz, nem akarom, hogy ingyen ült legyen nálam modell.

— Nem kell nekem a pénze.

— Micsoda, nem akarja elvenni?

Az asztalon virágbokréta volt; Clotilde kivett egy rózsát, hajába tűzte.

— Valóságos angyal, szólt Eugen.

Meg akarta csókolni újból; s boldog volt, mikor a lány feléje hajolt s mondá:

— No, nem bánom, ugy is válnunk kell.

Nem soká Clotilde beteg lett, édes anyja ápolta. Orvosai ajánlottak meleg éghajlatot. Eugen felkereste és útjában kísérte Bolognán Velenczén, Milánón, Florenczen keresztül. Nápolyban villát bérelt, a hol Clotilde meggyógyult.

Eugen mindenütt a legjobban viselte a lány gondját; testvéri szeretettel ápolta; bonnet fogadott melléje, ki a társalgásban francia nyelven kiképezte.

Újra feléledt benne a régi Don Juan. Meg akarta csókolni a lányt: Clotilde eltaszította magától, s bengrott a tengerbe.

Eugen megmentette; kezdte valóban becsülni, mert becsületére többet adott, mint szerelmére.

Letérdelt előtte, bocsánatért esdett. Clotilde újból beteg lett. Eugen kétségbe volt esve. Közel volt a halál. Lelkész után tudakozódott. — Meg fogok halni, szólt a leány, de nem szabad távoznom az életből anélkül, hogy a te feleséged ne legyek.

A pap megérkezett, minden ceremóniáját magával hozta; megkezdte a misét. Clotilde letérdelt, imádkozott. Az eljegyzés és esketés egyszerre, a legnagyobb pompával ment végbe az egyszerű kis szobában.

Patakként omlottak a festő könnyei. Félóra múlva megvolt az esketés. Clotildeban pedig alig volt erő mondani már a »holtomiglan, holtodiglan«-t.

— Nézd, szólt Clotilde, hagyj meg engem ebbe a fehér ruhába, ha meghaltam, legalább egyenest tétethetsz a koporsóba.

— De nem fogsz meghalni, imádkoztam.

— Igen, nőd, az volt régi álmom. Szivesen halok meg, álmom teljesült. Rokonaid nem haragudhatnak rád, mert halálom után házasodhatsz.

— Soha, szólt Eugen. Nem szabad meghalnod!

Clotilde mosolyt erőltetett arczára.

— Ne szólj. Isten veled. Boldog vagyok, boldogan halok meg. Menyasszonyi koszorúmat tedd fejfámra.

— S ezek voltak utolsó szavai.

Elmult egy esztendő, s Eugen előtt rossz, feslett nőkről hiába beszélt valaki. Az erény nem ritka növény, amely egyedül élőkél helyeken és klastromban virágozik, de meg van a viskóban is. Eugent is meggyőzte a becsület, női erény, s az egykori Don Juan valóságos remete lett.

csak a részletekre nézve van nézeteltérés. Hallottunk rekriminációkat a multa nézve. Erre nem akar vissza térni, mert a czél a most előterjesztett javaslat megvitatása. Hock igazságtalanul vádolta a kormányt. A mostani korszakba esik a néptanítók nyugdíjtörvényének megalkotása s sok más. Hock bizonyára számított a kormány feledékenységére, a mikor vádjait hangoztatta. Az látszik ki, hogy reformokkal előállni nálunk mindig hálátlan feladat. Mert mindig előállhatnak tulkövetelésekkel. S ilyenkor a kormányra nem vár más mint az ódium. Ha a kormány e javaslatot be nem terjeszti, maradt volna minden a régiben, senki sem gondolt volna a tanítók helyzetének javítására s mondattak volna hangzatos beszédek más törvényjavaslatok mellett. Nem lehet azt állítani, mintha e javaslattal a kormány lemondana állami iskolák állításának jogáról. A felekezeti iskolák eddig elzárkózhattak az állam felügyelete alól. Am ha az állam elő fog állani a maga segélyével, nem lesz iskola, mely a segélyt visszautasítsa s így nem zárkozhatik majd el az állam felügyelete alól. E javaslattal a felekezeti iskolák nagy része arra lesz kényszerítve, hogy a magyar állameszmét szolgálja. A népiskolák teljes államosítását ma még tulhajtott eszmének tartja. A magyar állam a népiskolák terén nem nélkülözheti a felekezetek támogatását, s ha támogatást kérünk, nem tagadhatunk meg tőlük bizonyos jogot sem. A 400 frtos minimum keresztülvittele elleplezett államosítással volna egyértelmű. Ha annyira emeljük fel a minimumot, a tanítóknak csaknem 78%-a kerül állami felügyelet alá. De el nem zárkozhatunk az elől, hogy ma már a 300 forintos minimumnak csak alapnak kell lennie a további javításra. Elismeri, vannak nálunk iskolák, a melyekre csakugyan ki kell terjeszteni az állam befolyását. De épp ezek az iskolák fognak bekerülni az állami befolyásba. Ez a javaslat elegendő módot nyújt arra, hogy a tanítók helyzetén javítsunk s még inkább javítsa azon módosításokkal, melyeket a miniszter kilátásba helyezett. Kéri a házat, fogadjja el a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául. (Zajos, hosszantartó helyeslés jobbról.)

Polonyi Géza szerint csak attól lehet munkát várni, a ki legalább nem küzd a megélhetéssel. Az államtitkár hymnust vert a kultuszminiszternek, hogy minő nagy tett, hogy e javaslatot benyújtotta. Pedig inkább panaszkodnia kellett volna a fölött, hogy a miniszter és pártja úgy elzárkózik a méltányos követelések elől.

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósítást.

Aradmegye évnegyedes közgyűlése.

— Második nap. —

Arad, április 28.

I.

Aradmegye törvényhatósági bizottsága gnap délelőtt 9 órakor folytatta F á b i á n íszló főispán elnöklete alatt évnegyedes zgyűlését.

A második napra már nagyon megcsapott az érdeklődés a bizottsági tagok körében s a az első napon tulhajtott hangulat is vátért a szokott, csendes mederbe.

Elénk vita keletkezett az állandó választmának a s z o l g a b i r ó i k e r ü l e k ö r ö k n e k a járásbirósági kerületékek leendő azonosítása tárgyában leérköt belügyminiszteri intézvényre hozott hatáti javaslata körül, mely az e d i t b e o s z t á s f e n n t a r t á s a m e l t t nyilatkozik.

A figyelemreméltó felszólalás után a bizott többsége az állandó választmány javaslat h a t á r o z a t t á emelte.

Ha vita folyt a B e r z o v a község fogyasz és italadójának megváltása tárgyában ho képviselőtestületi határozat ellen beacfelebbezés nyomán. Itt is az állandó v a m á n y n a k, B o h u s István bizottsági tag osításával kiegészített javaslata fogadtato.

Hivat esküt is vett át a közgyűlés és

pedig S v ó b Aurel tiszti főügyésztől és N a c h t n é b e l Gyula árvaszéki tül-
nöktől.

Részletes tudósításunk a következő:

II.

Elnöklő főispán a folytatólagos közgyűlést megnyitván, hitelesített az első napról felvett jegyzőkönyv.

S v ó b Aurel új tiszti főügyész letette a hivatalos esküt.

Folyó ügyek.

Névszerinti szavazással elhatározott, hogy a gyámpénztári készlet, mint eddig, most is az aradi első, az aradmegyei és a csanádi gazdasági takarékpénztárakban helyeztetik el.

A V á s á r h e l y i Béla elnöklete alatt kiküldött pénztárvizsgáló bizottságnak és a főispán elnöklete alatt működött számonkérő széknek rendet konstatóló jelentései tudomásul vétettek.

A tisztviselők fizetéseemelése.

A vármegye évi dotációjának 92,000 frtról 100,900 frtra történt felemelése folytán, a vármegyei tisztviselők, dijnokok és szolgák fizetése a következőleg szabályoztatott:

A t i s z t v i s e l ő k mindenikének javadalmazása 100 frttal, az i r n o k o k é 80 frttal, a s z o l g á k é 40 frttal és a d i j n o k o k é 36 frttal emelkedett.

A fősolgabirói járások.

A következő tárgy a fősolgabirói járások kerületkörének a járásbiróságok kerületkörével leendő azonosítása tárgyában leérkezett belügyminiszteri intézvény volt.

Dálnoki N a g y Lajos előadó ismertette az állandó választmánynak a jelenlegi beosztás fenntartása tárgyában hozott s hosszasan megokolt határozati javaslatát.

Fischer Adolf Buttyin község érdekében emelt szót s kérte a bizottságot, hogy ne veszélyeztesse a község létérdekét, ne engedje, hogy a buttyini járásbiróság és adóhivatal Borossebesbe helyeztessek át.

Ormos Péter egykor Buttyin mellett nyilatkozott ugyan, de most változott viszonyok folytán pártolja az egész javaslatot.

Szathmáry Gyula alispán utal azon körülményre, hogy a községek nagy része a borossebesi oldalra esik. Az új beosztás ma még csak terv, a mely fölött tanácskozni lehet, de határozni nem. Pártolja a javaslatot.

Czakó László a jelenlegi beosztás fenntartása mellett nyilatkozik.

Szathmáry Gyula alispán: Az van a javaslatban.

Boros Beni Borossebesre szeretné az összes buttyini hivatalokat áthelyezni, mert Buttyinnak közlekedési szempontból is hátrányos helyzete van. Általános a panasz, hogy az oda érkező utas az állomáson fuvart sem talál s így ideje javarészt kénytelen elvesztegetni. Elfogadjja a javaslatot, de fenntartja magának a jogot, hogy ha majd az új beosztás kérdése akuttá válik, a hivatalok egyesítése érdekében sorompóba léphessen.

Fischer Adolf: Buttyin mindent elkövetett helyzetének javítására, de az áldozathoz, a melyet örömmel hozott volna meg, nem volt anyagi ereje. Nem is várta, hogy a borossebesi képviselő Buttyin érdekében szólaljon fel. A fuvarhiányra megjegyzi, hogy mikor Boros Beni Buttyiban volt, Falb-féle kritikusk nap volt, azért nem volt kocsi kint a vasutnál.

Elnöklő főispán a vitát berekesztette s elrendelte a szavazást, melynek eredményéhez képest az állandó választmány javaslata nagy többséggel h a t á r o z o t t á é r v é n y e s ü l t.

A megyei árvaszéknek több rendbeli árvatári tartozás leírása iránti előterjesztéseit tudomásul vették.

S t e r n Rudolf dr szentannai orvos orvostudori oklevele meghirdettetett.

A közigazgatási bizottság átirata a közigazgatás különböző ágainak a mult év második felére vonatkozó állapota tárgyában. — tudomásul szolgált.

A körorvosok államosítása.

Ugocsavármegye a körorvosi intézmény államosítása tárgyában a képviselőházhoz fel-

iratot intézett s azt pártolás végett megküldte.

Varjassy Arpád kir. tanfelügyelő melegen pártolja a feliratot s pótlólag indítványozza, hogy tanulmányoztassék a gyermekhalálozást okozó gyermekjárvány s tétessék intézkedés arra nézve, hogy a járvány gyógyszerei gyári áron szolgáltatassanak ki.

Issekutz Károly dr főorvos pártolja Varjassy indítványát.

Szathmáry Gyula alispán az indítványt nem tartja kivihetőnek s nem pártolja.

Elnöklő főispán a kérdés tanulmányozásával és jelentéstétellel a tiszti főorvost megbizta.

*

A szabadságharcti ereklyemuseum kérelmére a Csányi-féle levéltár kiadatott.

Az egészségügyi bizottság megalakításáról szóló jelentés tudomásul vétetett.

S o r b á n János főispáni titkárnak közigazgatási gyakornoki állásától történt felmentése tudomásul vétetett.

Fakert, Zimándköz és Zimándujfalu községek képviselőtestületének j á r v á n y k ó r h á z felállítására tárgyában hozott határozata jóváhagyatott.

A s z e m l a k i legelőjárandóságok telekkönyvezése tárgyában hozott képviselőtestületi határozat jóváhagyatott.

Hasonlóan jóváhagyatott Lupest község és a kincstári ügyészség között kötött urbéri egyezség.

Apatelek község kérelmére egy mezőbirói állás rendszeresítése engedélyeztetett.

Az állandó választmány által bemutatott mult évi megyei zárszámadások betérjesztése tudomásul vétetett.

*

Baross Ferencz dr előadó bemutatja K r i z s á n Nika és társainak Ternova község regaleja tárgyában hozott képviselőtestületi határozat ellen beadott felebbezést s a határozatot az állandó választmány javaslatához képest tudomásul vételre ajánlja.

Solymossy László ez ügyben a vizsgálat elrendelését kéri, mert úgy van meggyőződve, hogy a határozatot hozott képviselőtestületi ülés nem volt szabályszerűen összehiva.

Szathmáry Gyula alispán a vizsgálat megejtését kifogásolja s kéri a javaslat elfogadását.

Nachtnébel Ödön a maga részéről is vizsgálatot kér.

Szathmáry Gyula alispán: Nincs értelme, mert a szerződés már meg van kötve a kincstárral.

Vinter János nem hiszi, hogy az eljárás 3 képviselőtestületi tagnak megbízatása lett volna.

Boros Beni a megbízatás tárgyában kér információt.

Vinter János nem tartja szabályszerűnek a megbízatást, mert a képviselő testületi ülés, mely a megbízást adta, nem volt szabályszerűen összehiva.

Bohus István közvetítő expedienst ajánl, melylyel a vagyoni felelősség az eljárás képviselőtestületi tagokra háríttassék, ha szabályszerű megbízatásukat igazolni nem tudják, addig pedig a szerződés hagyassék jóvá.

Vásárhelyi Béla: Azt kell megállapítani, hogy szabályszerűen jártak-e el, vagy nem. Ha igen, akkor nem terheli őket a vagyoni felelősség. B o h u s indítványát pártolja.

Fábian László főispán: Mig a megbízás valótlansága be nem igazoltatik, addig a szerződés kötelező a községre.

Bánhidly Antal br., Szathmáry Gyula alispán, Nachtnébel Ödön és Solymossy László ismételt felszólalásai után a közgyűlés az állandó választmány javaslata B o h u s István módosításával együtt elfogadta.

*

A főispán átirata, melylyel közli, hogy P a l á g y i Károlyt megyei számvevővé, P e r s a Pétert számgyakornokká és R á c z Mártont eleki járási irtokká nevezte ki, tudomásul vétetett.

J o n e s c u Lázár tiszti főügyész özvegyének 352 forint évi nyugdíj utalványoztatott.

Az árvaszéki üléseken való közreműködésre hivatott törvényhatósági bizottsági kiküldöttek egyhangulag megválasztottak: B á n h i d y Antal br., B e c s e y Hugó, B e l e s János, B o g d á n f f y Gergely,

Friebeisz Miklós, Heinrich Sándor, Hendrey Pál, Kövér Béla, Lócs Rezső, Páris Lajos, Szentes Károly és Szentpétery Antal.

Ezután több apró folyó ügyet és felebbezést intézett el a közgyűlés.

Ülés végén Nachtnébel Gyula újonnan megválasztott árvaszéki ülnök tette le a hivatalos esküt.

A közgyűlésnek délelőtt fél 12 órakor volt vége.

A két javaslat.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. —

Bécs, április 27.

Bécsi politikai körökben az állami anyakönyvvezetésről s az izraelita-reczepezióról be-terjesztett két javaslat nemcsak kitűnő benyomást keltett, hanem tartalma által kellemes meglepetést is okozott.

A magyar ellenzék és az osztrák klerikálisok által fáradhatlanul és a legnagyobb határozottsággal terjesztett azon állítás befolyása alatt, hogy a korona a Wekerle-miniszterium reformatori törekvései elé szűkebb határokat vont, általános volt a feltevés, hogy az anyakönyvelés, ha állami felügyelet alatt is, a papságnál lesz hagyva hogy, továbbá az áttérés a zsidó vallásra a reczepezió után is meg lesz tiltva. Most ime kitűnik, hogy a korona ha állami érdekről, zavartalan belső békéről, a minden szubjektív velleitás ellen mególtalmazandó polgári rendről, vagy a hűnek bevált állampolgárokkal szemben tanusítandó igazságosságról és méltányosságról van szó, ósdi aggálynak nem enyved korlátozó befolyást, hanem megadja a felelős kormányának a királyi előzetes jóváhagyást mindenben, amit magának a népnek nyilvánvalóan nagy többsége kíván.

Most éppen az alkotmányos miniszterium dolga, hogy javaslatait keresztül is vigye a törvényhozás mindkét házában. Sikerül ez neki, amit bizton lehet remélni, akkor a korona szentesítése egy pillanatig sem fog magára várni. Már pedig mérvadó körökben megvannak győződve, hogy a már be-terjesztett két javaslat részére meglesz a törvényhozássban a többség, idővel a szabadvallásgyakorlat, sőt a polgári házasság részére is.

A papság a szűkebb kíséretét képező fél-száz arisztokratával és azokkal az analfabétákkal együtt, akik a káplánok kérvényeit aláírták vagy kézvonásukkal ellátták, számban és sulyban nem egyenlő ama milliokkal, kiknek törvényes képviselőiben majdnem kivétel nélkül az összes törvényhatóságok az egyházpolitikai reformok mellett nyilatkoztak.

Időjárás.

Légnomás: reggel 7 órakor 757.4 mm., délután 2 órakor 754.6 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 12.6, délután 2 órakor C° + 22.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor D. 5. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután többnyire borult, Csapadék az utóbbi 24 órában: 5 milliméter.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Április 29. —

Enyhe. — Helyenként csapadék. — Zivatar.

H I R E K.

Április 29. Szombat. Róm. kath. naptár: M. Péter. Protestáns naptár: M. Péter. — Izraelita naptár: Ijjar. — Görög-keleti naptár (április 17.): Simeon. — A nap két 4 óra 48 perczkor, nyugszik 7 óra 8 perczkor.

Szabadságharcai ereklék orsz. muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva mindennap délelőtt 9—12 és délután 2—4 óráig.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Április 30. Városi képviselő-választás a III-ik kerületben (Kapa-utcai iskola.)

Az „Aradi Közlöny“ re előfizethetni bármely naptól, egy óra 1 forintjával, vidéken postai szétküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A fűrdőidény alatt a kiadóhivatal pontosan megküldi az „Aradi Közlöny“-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilvánított kívánságra a kiadóhivatal a lapot 8 napon át díjtalanul bárkinek megküldi.

A hivatalos lapból. A király Ottó főherceget, a 28-ik gyalogezred alezredesét hasonló minőségben a 9-ik huszárezredhez helyezte át; Ferencz Salvator főherceget, a 15-ik dragonyos ezred első osztályu századosát ugyanazon ezredben őrnaggyá; Ferdinánd főherceget, a 2-ik hadmérnök ezred főhadnagyát pedig az utasvezred első osztályu századosává nevezte ki. Ő felsége, Fejér Miklós földmivelésügyi miniszteri államtitkárt állásától saját kérelmére felmentette, szolgálatainak elismerésül a Szent István-rend kiskeresztjével tüntette ki s helyébe földmivelésügyi miniszteriumi államtitkárrá Miklós Ödön orsz. képviselőt nevezte ki.

A hercegprimás Arad városához. Tegnap érkezett meg Arad szab. kir. város közönségéhez Vaszaray Kolos hercegprimás köszönő levele, melyet a Csólics-féle merénylet alkalmából küldött részvét-irattra és üdvözlésre válaszolt. A hercegprimás Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármesterhez intézte szép levelét, mely a következőkép hangzik:

Nagyságos királyi tanácsos és polgármester ur! Arad szab. kir. város közönsége nevében kifejezett szíves részvétet és üdvözléseket igaz örömmel vettem. Kérem azért Nagyságodat, hogy hálás köszönetemet Arad szab. kir. város igen tisztelt közönsége előtt tolmácsolni sziveskedjék.

Fogadja Nagyságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Kelt Budapesten, 1893. április hó 23-án.

Vaszary Kolos,
bíborak-éresek.

Jön a király! Tegnap táviratban jeleztük, hogy Ő felsége május 2-án esti fél 8 órakor indul Bécsből és 3-án reggel Budapesten lesz. Május 4-én tavaszi csapatszemle lesz, 5-én és 6-án kihallgatásokat ad Ő felsége, május 6-án pedig visszatér Bécsbe. A király budapesti tartózkodása alatt két udvari ebéd is lesz. A tegnapi délelőtti bécsi vonattal már több udvari tiszt érkezett Budapestre.

Májusi előléptetések. A hivatalos lap tegnapi száma közli a májusi katonai előléptetéseket, melyek között nem egy aradi névvel találkozunk. A honvédség állományában a következő előléptetések történtek. Vajdahunyadi Kholle László 5-ik gyalogezredbeli alezredes ezredessé, Sármir János 8-ik gyalogezredbeli első osztályu százados őrnaggyá, Müller Gyula 8-ik gyalogezredbeli főhadnagyot másod osztályu századosná, Lang Máté 8-ik gyalogezredbeli hadnagyot főhadnagygyá és Szojka Béla 8-ik gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot hadnagygyá nevezte ki a legfőbb hadur. — A csendőrség állományában Zaráy Ödön hadapród tiszthelyettes hadnagygyá, Egyed József hadapród pedig tiszthelyettesé lépett elő. — A cs. és kir. közös hadsereg állományában történt előléptetéseket a hivatalos lap mai száma fogja közölni.

Esik. Tegnap este derült nap után ismét megindult az eső. Valóságos áldás, mert a tegnapi délelőtti eső bizony kevés volt.

Zichy Géza gróf, a budapesti operaház intendánsa a tegnapi nap délelőttjén folytatta a jelentkezőkkel a próbaéneklést a Krispien-féle teremben, azonban csak egy „hang“ jelentkezett. Az intendáns a délelőtti vonattal elutazott Temesvárra.

Az új pénz. Már forgalomba került az új érték negyedik pénzneme. Az arany, ezüst és bronz után megjelent a nikkell: a 10 és 20 filléres osztrák nikkell-pénzek. A szürke érmék élesen és tisztán vannak préselve, recézett szélük van, s nagyságuk körülbelül akkora, mint a mostani 10 és 20 krajczárosoké, de

jelentékenyen vastagabbak. Egyik oldalukon a stilizált kétfejű sas, a másikon ornamentális keretben a 10 és 20 számok láthatók. A 20 filléreseken 1892., a tizfilléreseken 1893. a dátum. A nikkell-pénzek igen könnyűek és egészen osengésnélküliek. — Legközelebb már a magyar nikkell-pénzek is forgalomba kerülnek.

Nem bontják le a Wittmann-féle sör-csarnokot. Egyelőre legalább nem. Mint értesülünk, a gróf Nádasdy-féle házlebontását a belügyminiszter a városhoz intézett leiratával betiltotta és értesítette a várost, hogy az épületet az államépítészeti hivatal felül fogja vizsgálni. A tulajdonos képviselőjében dr Fényes Kálmán ügyvéd a közigazgatási bizottság határozatát megfeleltette.

Kitiltott lap. A kereskedelemügyi miniszter a Hazletonban megjelenő „Jednota“ című hirlaptól a postaszállítási kedvezményt Magyarország területére megvonta.

Szociális mozgalom. A radon ismeretlen kezekből egy kiáltványt intéztek a munkások és munkásútköz, melyben a nyolc órai munkaidőt, s az általános szavazati jogot követelik. A találkozás napját és helyét május hó 1-ére hirdetik a városligetbe.

Meghalt az uton. Tegnapelőtt a György-utczában egy részeg ember feküdt a földön. Ezt jelentették a rendőrségnek, mely kocsi küldött utána. Az ismeretlen egyén azonban utközben meghalt. Kiletét nem tudják. Külseje 40—45 év közötti elzúllott munkásra enged következtetni. Arcza hosszas, röt vörös szakállal körítve s ruházata rongy, fakó ujjas, kék, piszkos ing s egy rongyos, szinehagyott nadrág. Az orvos-rendőri szabályrendelet értelmében a tegnapi nap folyamán febonczolták.

Lezuhant harang. Hódmezővásárhelyről írják, hogy ott szerdán délelőtt huzták fel az új városháza tornyába a 12 mm. sulyu harangot. A kellő magasságot már-már elérték, midőn a kötél kettészakadt és a harang földre zuhant, anélkül, hogy valami repedés vagy törés történt volna rajta. Emberéletben szerencsére szintén nem esett kár. A harang felhúzása körül munkálkodók azt állítják, hogy néhány nappal ezelőtt ugyanazon kötéllel egy 16 mázsás harangot helyeztek el. Esés közben a harang a torony párkányzatának két márványkövét zúzta szét.

A siklósi szenáczió. Siklórról írják lapunknak, hogy ott Mladin Jánosné rejtélyes halálát különféleképp kommentálják. Megboldogult öngyilkosság által mult ki, mennyiben mérget vett be, mely hosszú kioldás után kioltotta életét. Most azonban holttestet exhumálni akarják, mert különféle mende-mondák keringnek a községben s inkább pertraktálják sajtáságosan hogy a lalózást, illetve az önmérgezést csak a tenés után pár nappal jelentett be az arra hívott közeg. Hir szerint vizsgálatot fognak indítani.

Az oroszán karmai között. Vagyasztó jelenet folyt le a napokban a sabboni czirkuszban. Himme Miksa ársi állatszeli-dítő öt szelidített oroszánt rötött be a közönségnek. Himme a ketreczb mindenféle produkciókat tétetett a valatokkal; abroncon keresztül ugratta, k lábra állította őket stb. Az állatok vakongedelmeskedtek az állatszeli-dítőnek, dekor a mutatványok bevégeztével távozni stb, egy nő-orozslán ráugrott. A megrémült állatszeli-dítő birkozni kezdett a vadállattal szörnyű tusa majd tíz perczig tartott. im me az oroszánnak kiptte a nyelvé t, de a vadállat csak annál mélyebben sülyeszté karmait a férfusába. A közönség iszonyu rémülettel néz a hajmeresztő jelenetet, a négy oroszlá alatt szintén vadulni kezdett, de Pconnak, Himme egyik segédjének volt yi bátorsága, hogy bement a ketreczbe többi oroszlánt egy korbáccsal távol tta. Végre egy clown agyonlötte a vadállat anem akkorra már az állatszeli-dítőnek is volt. A meg-

ölt oroszán teste alól haldokolva huzták ki a szörénység embert és beszállították a kórházba. Az iszonyu jelenet alatt több asszony elájult.

— **Elárvult kecségék.** Farkas Györgyné szabadhelyi lakosnő tegnap nagymennyiségű kecségét hozott be Aradra, mit a halászi tilalom ellenére árusított. A rendőrség a halakat konfiskálta, eladta, s Farkasné extrapassziójáért 20 frt pénzbírsággal sújtotta.

— **Nagy vérengzés egy lakodalmon.** Lajta-Ujfaluson e hó 23-án Kötay János cziráki parasztleány oltárhoz vezette Németh János, lajtaujfalusi napszamos leányát, de az atya beleegyezése nélkül. Az esketési szertartás csendben folyt le, de a lakomán Németh János és fia, Bálint, továbbá a vendégek, Kötay Németh János és fia, József közt irtózatossá verekedés támadt. Németh Bálint számtalan szurást kapott, úgy, hogy ott nyomban meghalt, Kötay Németh János súlyosan megsérült; a menyasszony atyja nyakán és fején, Németh József pedig három halálos szurást kapott.

— **Pályázatok.** A beszercebányai kir. törvényszéknél aljegyzői állás 2 hét alatt. — A m.-szigeti m. királyi pénzügyigazgatóság területén pénzügyi szemlési állás 2 h. a. — A hódmezővásárhelyi kir. járásbírósnál járásbírói állás 2 h. a. — A petriniai kir. adóhivatalnál ellenőri állás 2 h. a. — A beszercebányai m. kir. pénzügyigazgatóságnál fogalmazó-gyakornoki állás 2 h. a.

— **Apró hírek.** Debreczenben Kiss József napszamos tegnapelőtt este felakasztotta magát. Ongyilkosságának oka a nyomor volt. — Párisban egy Duchemia Henriette nevű tizenkét éves leányka bérnyelés előtt egy gyertyával véletlenül ruháját meggyújtotta, minek következtében oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy másnapra rá iszonyu kínok között meghalt. — Horbachban ötvenkilenc lakóház és huszonnégy gazdasági épület leégett. — Szegedon egy Petrovics Abraham nevű honvéd a szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. A szerencsétlen ember irtózott a katonaséttől s inkább a halálba ment, sem hogy tovább is a „gyöngyöletet“ élje.

Gyászrovat.

† **Özv. Fürst Jánosné** elhalálozásáról a következő gyászjelentést vettük: Alólirottak mély fájdalommal tudatjuk saját, ugy számos rokonaink nevében is forrón szeretett édes anyánk, anyósunk, leányunk, testvérünk, sógornőnk és rokonunk özv. Fürst Jánosné szül. Gattermayer Arankának, f. évi április hó 28-án, reggeli 8 órakor, életének 52-ik évében, hosszúságos szenvedés után bekövetkezett jobblétre szenderültét. A kiszendvedett hült tetemei április 29-én, d. u. 4 órakor fognak az aradmegyei közokrházból a róm. kath. szertartás szerint eltakarítani. Béke poraira! Arad, 1893. április 28. Fürst Béla és neje szül. Kuntzel Teréz, Fürst Gyula és neje szül. Ekes Mariska, Fürst Etelka, Fürst Aranka, gyermekei, özv. Gattermayer Antalné, édes anyja. Fischer Károlyné szül. Gattermayer Mária, Gattermayer Antal és neje, Gattermayer József és neje, Gattermayer Ernő és neje, testvérek és sógornék.

Tanügy.

(—) Az „Aradvidéki Tanítóegylet“ ig. választmánya ma, szombaton d. u. 5 órakor ülést tart saját helyiségében (Templom-u. fiúiskola északi udvar), a melyre ugy a t. tagokat, mint az érdeklődőket meghívja Mádai Mátyás elnök. — Tárgyak: A XXIV. kgys. rendezése, folyó ügyek stb.

Egyletek, Társulatok.

(*) **Csizmadia-gyűlés.** Meghívás Aradváros összes cipész és csizmadiaihoz a folyó évi április hó 30-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az „ipartestület disztermében“ tartandó cipész és csizmadia szakegylet alakuló közgyűlésre. Napirend: 1. Az ideiglenes elnökség jelentése. 2. Az új választmány megválasztása. 3. A szakegyletek célja és haszna. 4. A szakajtó. Szaktársak és szaktársnők! Ertsétek meg a kor intő szavát, törjétek meg a közönyt és jelenjétek meg mentül tömegesebben alakuló gyűlésünkön. Szaktársi üdvözzel az ideiglenes elnökség.

Mulatságok.

Április 29. Hangverseny és táncmulatság Pécskán a tüzkárosultak javára.

Április 29. Virágestély Battonyán a tüzkárosultak javára (Wagner-vendéglő).

Május 7. Az aradi munkás-dalegylet majálisa (Csálai erdő).

Május 22. A battonyai vöröskereszt-egylet fényes táncszünetje.

Május 27. Az aradi kir. főgymnasium ifjuságának majálisa (Csálai erdő).

(=) **A tüzkárosultakért.** Ma este folyik le Pécskán az a nagyszabású hangverseny, melyet az ottani leégettek javára rendez Pécska város intelligenciája Zilahy Gyula, a nemzeti színház e kiváló művészenek, továbbá több aradi műkedvelő, a Kölcsey-dalegylet s a filharmonia-egyesület közreműködésével. Aradról igen sokan készülnek ki az élvezetesnek ígérkező estélyre, mely a „Pécska városához“ címzett vendéglőben folyik le a következő, változatos műsor szerint:

1. „A hajótörés“ irta Coppé Ferencz, előadja: Zilahy Gyula ur, a nemzeti színház tagja.

2. „Serenade“ vonós zenekar Hoffmantól, előadja: az aradi Philharmonia-társulat.

3. „Sóhajlás“ Hubay Károlytól, előadja az aradi Kölcsey-dalegylet.

4. a) „Traumerei“ Schumantól, b) „Menuette“ Bocherintól, c) „Loin du Bal Giletől, előadja az aradi Philharmonia-társulat.

5. „A föld és népei“ cultur-historico-geographic humoristic felolvasás, tartja: Zilahy Gyula ur, a nemzeti színház tagja.

6. „Hugenották Pageslied“ Meyerbeertől és „La foletta“ Marchesitől énekl: Tones Aranka urhölgy, zongorán kíséri Hőszly karnagy ur.

7. „Serenade“ vonós zenekar, előadja: az aradi Philharmonia-társulat.

8. „Romancze“ Gruczweigtől, énekl: Heller Mór ur, zongorán kíséri Hőszly karnagy ur.

9. Riadó. Mádai Mátyástól, előadja: az aradi Kölcsey-dalegylet.

Színház, irodalom és művészet.

* **Iókai képes kiadásának** negyedik füzeté is megjelent. Ebben a Magyar Nábob folytatódik. Ezen kiadás külső fényéről már megemlékestünk; tartalmi vonzerejét évtizedek óta bámulja minden irni s olvasni tudó magyar ember. Minden füzet ára 40 krajczár. Előfizetést 10 füzetre 4 frittal elfogad minden könyvkereskedés, valamint a kiadótársulat (Athenaum könyvkiadóhivatala, Budapest, Ferencziek tere 3.).

* **Az Athenaeum Képes Magyar Irodalomtörténetéből** megjelent a 3-ik füzet változatos tartalommal és díszes illusztrációkkal. Az első cikkben (a munka során az 5. sz.) A királymondók és az énekmondók (dr Sebestyén Gyulától) a keresztény-kor első századainak mondái vannak jellemzőve A 2-ik cikk (6. sz.) Legrégibb nyelvemlékeink (Simonyi Zsigmondtól) cím alatt az oklevelek magyar szavait s a Halotti Beszéd és Königsbergi Török nyelvű sajtásait ismerteti nagy szakismerettel. A 3-ik (7. sz.) cikk: A csucsives stíl kora és a renaissance cím alatt e korszak művészeti életének egyik legalaposabb ismerője, Pulszky Ferencz, ismerteti az Anjouk, Zsigmond és Mátyás korában az olasz kultúra befolyását hazánkra. A következő (8. sz.) cikkben: Janus Pannonius és a humanisták cím alatt Hegedűs István értekezése kezdődik. A füzetet 11 szövegkép s két külön melléklet díszíti. A füzet ára 40 kr. Megrendelhető minden könyvkereskedésben. Tíz füzetre 4 forinttal elő lehet fizetni. — Az egész mű ára c. 10 forintra fog rugni.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 28. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Ülés végén Lukács és Bethlen az elavult interpellációkra feleltek.

Elhatározták, hogy hétfőn számos törvényhatóság tartván ülést, a ház szünetelni fog.

Dementi.

Berlin, április 28. (Saját tud. táv.) A lapok ama híre, mintha az államminiszterium tegnapi ülését Rómából érkezett táviratok okozták volna, alaptalan. A minisztertanács fegyelmi ügyekkel és azon kérdéssel foglalkozott, mennyiben számítható be a betegségben töltött idő a tisztviselők nyugdíjazásánál.

Ahlwardt okmányai.

Berlin, április 28. (Saját tud. táv.) Az Ahlwardt-bizottság előadója az okmányok átvizsgálásánál eddig mit sem talált, a mi bárkire nézve is terhelő adatot tartalmazna. A tegnap átadott okmányok közül egy sem eredeti. A bizottság ma délelőtt 11 órakor újból összeül.

Berlin, április 28. (Saját tud. táv.) Ahlwardt a bizottságban ma ismét nem tudott bebizonyítani semmit. Összes rágalmi léha pletykáknak látszanak.

Beteg spanyol miniszter.

Madrid, április 28. (Saj. tud. távirata.) Gonzales belügyminiszter a kortesülés alatt megbetegedett. Miniszteriumának vezetését Sagasta vette át.

Kazanrobbanás.

London, április 28. (Saját tud. táv.) Az oltburgi alumíniumgyárban egy kazán felrobbant. Három munkás meghalt, három pedig súlyosan megsérült.

Egy szoczialista vádja.

London, április 28. (Saj. tud. távirata.) Bens-Tillet szocialistavezér azt állítja, hogy a kormány a Hullban legutóbb előfordult zavargásokat magadézte el, hogy ezáltal a rendőrség támogatására történt csapatküldést igazolhassa.

Olaszország ünnepe.

Nápoly, április 28. (Saját tud. táv.) Az olasz és német királyi pár tiszteletére fényes ünnepélyek voltak. A nép lelkesülten éljenzett.

A bolgár fejedelem utja.

Konstantinápoly, apr. 28. (Saj. tud. táv.) A bolgár fejedelem lemondott a szultán kívánságára a Konstantinápolyon keresztül tervezett átutazásról, mi ez idő szerint nem opportunus.

Elhunyt hadsegéd.

Pétervár, április 28. (Saj. tud. táv.) Dondukov Korzakov főhadsegéd meghalt.

A polgári gárda és az anarchisták.

Cadix, április 28. (Saját tud. táv.) Az anarchisták a polgári gárda központosságát a vidéki lakosság izgatására használják fel.

Közigazdaság.

= **Uj-Arad.** Ugy az őszi, mint a tavaszi vetés napról-napra fogy, ritkul; az állandóan száraz, hideg és szeles időjárásban nem bír fejlődni. Mezei munkálatok közül jelenleg a kukorica ültetése és a takarmányneműek vetése van folyamatban. A szőlőkben különösen a késő fagyok okoztak nagy kárt.

= **A világ buzatermése.** Rendkívül érdekes összeállítást közöl a Bradstreets legutóbbi száma a világ buzaterméséről. Kimutatja az amerikai földművelési statisztikai hivatal nyo-

mán világrészenként a termés végeredményét s arra a koncepczióra jut, hogy a buza-termelés állandóan növekszik; öt év alatt a növekedés meghaladta a 15 százalékot. Ez a körülmény okozza a folytonos áringadozást. A múlt évi termés valamivel gyengébb volt, mint az 1891-iki, de az 1891-iki jelentékenyen nagyobb volt, mint az 1890-iki, illetve mint az 1889-iki. — Termelt az egész világon 1892-ben 2.347 millió bushell buza, 1891-ben 2.352 millió, 1890-ben 2.204 millió, 1889-ben 2.152 millió, 1888-ban 2.041 millió bushell. Hogy pedig mily arányban oszlik meg a buzatermés a világrészekben, az a következő adatokból tűnik ki: Észak-Amerikában termelt 1892-ben 560 millió, 1891-ben 669 millió és 1890-ben 438.5 millió bushell; Dél-Amerikában 1892-ben 47 millió, 1891-ben 47 millió, 1890-ben 60.3 millió bushell; Európában 1892-ben 1312 millió bushell, 1891-ben 1162 millió bushell, 1890-ben 1316.2 millió bushell; Ázsiában 1892-ben 356 millió, 1891-ben 399 millió, 1890-ben 307.55 millió bushell; Afrikában 1892-ben 34 millió bushell, 1891-ben 41 millió, 1890-ben 38.92 millió bushell; Ausztráliában 1892-ben 37 millió bushell, 1891-ben 33 millió, 1890-ben 42.48 millió bushell. A mint a közöltekből kitűnik, Európában termelnek legtöbb búzát s tényleg itt fogyasztanak is legtöbbet, mert a termésen felül még mintegy 65—70 millió hektoliter = 300 millió bushell idegen búzát importálnak Európába. Az egy évi európai szükséglet tehát átlagban 1500 millió bushellre tehető; míg egész Észak-Amerikában az évi szükséglet átlagban csakis 420 millió bushellre rug, marad tehát kivételre minden évben tetemes mennyiség.

Magyarország szesztermelése és szeszadóbevételei 1894. február havában, valamint az 1892. évi szeptember 1-től 1893. február végéig terjedő időszakban — illetékes oldalról nyert értesülésünk szerint — a következő hivatalosan megállapított adatokat mutatja fel: 1. A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdekből termeltetett februárban 9,744,388 hektoliter fok tiszta alkohol, az egész fenti időszakban 55,273,536 hl fok. 2. A termelési adó alá eső szeszfőzdekből, a termelési adó lefizetése mellett termeltetett februárban 114,262 hl fok, az egész időszakban 3,219,910 hl fok. 3. A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országo kból, valamint Bosznia és Hercegovina területéről szeszfinomítóba és szabadraktárakra fogyasztási adóval terhelt behozott februárban 306,355 hl fok, az egész időszakban 1,739,243 hl fok. 4. A fogyasztási adó lefizetése mellett szeszfőzdekből, szeszfinomítókból és szabadraktárakból elszállított februárban 6,589,286 hl fok, az időszakban 44,047,320 hl fok. 5. Fogyasztási adóval terhelt elszállított p. a) bir. tanácsban képviselt királyságok és országok, valamint Bosznia és Hercegovina területén fekvő vállalatok részére februárban 293,767 hl fok, az egész időszakban 1,369,372 hl., b) a vámvonalon át való kivitelre februárban 614,480 hl fok, az egész időszakban 5,317,039 hl fok, c) másnemű adómentes czélokra februárban 545,056 hl fok, az egész időszakban 3,504,557 hl fok. d) Az adó lefizetése mellett elszállított szesz mennyiségnek (4. pont) megfelelő fogyasztási adó összege februárban 2,306,250 frt 10 kr., az egész időszakban 15,416,591 frt 10 kr., e) a termelési adó összege (2. pont) februárban 39,991 frt 70 kr., az egész időszakban 1,126,998 frt 50 kr. Összes szeszadó februárban 2,346,241 frt 80 kr., az egész időszakban 16,543,559 frt 60 kr.

Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1893. évi április. hó 27. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Óreg nehéz (páronként 400 klgron felüli súlyban) 46—47 krig Óreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 45—46 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli súlyban) 49—50 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. súlyban) 49—50 krig. Fiatal könnyű (pkint 250 klgr. terjedő súlyban) 47.5—49 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli súlyban) 46—47 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. súlyban) 46—47 krig. — Könnyű (pkint 220 klgr. terjedő súlyban) 47—47.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgron felüli súlyban) 47—48 krig. — Közép (pkint 220—260 klgr. súlyban) 47—48 krig. — Könnyű (pkint 220 klgr. terjedő súlyban) 46—47 krig. Sertéslelészám: 1893. április hó 25-én volt készlet 159,214 darab. 1893. április 26-án felbajtatott: 3638 db. 1893. április 26-án elszállított 1629 db. 1893. április 27-

én maradt készletben 161,223 drb — A hízott sertés üzletirányzata: változatlan.

Szeszület.

— Április 28. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 52.—, kicsinyben 52.50 hordó nélkül, per 100 liter % beéértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. — Budapest, április 23. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
B U Z A	bánsági	csend.	7.70—8.10
	tiszavidéki	”	7.85—8.40
	pestvidéki	”	7.80—8.35
	fehértmegyei	”	7.80—8.35
	bácskai	”	7.85—8.40
Észak-magyarországi	”	—	
R o z a	—	csend.	6.75—6.90
	—	—	—
Á r p a	takarmány	szilárd	5.65—5.90
	égetni való	”	6.—6.35
—	süfőzdei	”	6.65—6.80
Z a b	—	szilárd	6.—6.35
	—	—	—
T e n g e r i	bánsági	lanyha	—
	másnemű	”	4.70—4.75
K á p o s z t a - r e p c z e	—	lanyha	—
	—	szilárd	4.40—4.70
K ö l e s	—	szilárd	4.40—4.70
	—	—	—
S a n t a y g a n a k a r t a r t ó	tavasza	szilárd	8.10—8.12
	junius 1894	”	7.80—7.82
	ősze	”	7.80—7.82
	—	—	—
T e n g e r i	május-junius 1894	szilárd	4.72—4.74
	szept-október 1893	”	4.94—4.96
Z a b	Budapest sz. tavasza	szilárd	6.15—6.20
	Budapest sz. ősze	”	5.10—5.12
K á p o s z t a - r e p c z e	—	szilárd	14.70—14.80
	aug-szeptember 1893	szilárd	14.70—14.80

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1893. április 28.

Magyar aranyjárdék 1%	—
Magyar aranyjárdék 4%	115.50
Magyar papírjárdék 5%	94.95
Magyar vasuti kölcsön	123.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsátás	120.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	—
Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	—
Magyar nyereségsorsjegy-kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Osztrák járdék papírban	98.25
Osztrák járdék ezüstben	98.—

Vizjelzés.

1893. évi április hó 28-án reggel 8 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Maros Branyicska	+ 10°	derült	+ 78
” Arad	+ 12°	felhős	+ 39
” Makó	+ 14°	felhős	+ 60
Tisza Szeged	+ 14°	derült	+ 183
3-as Körös Gyoma	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1893. április 28.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Idegenek névsora Aradon.

— Április 28. —

Fehér Kereszt szálloda: Schupflus J. kereskedő, N. Várud. Wauhter Henrik törvényszéki bíró, Lugos. Brüll Kálmán magánzó, Kigyós. Tomeska Béla magánzó, Kigyós. Gróf Zichy Géza országgyűlési képviselő, Budapest. Székely Tivadar birtokos, Nagy-Kanizsa. Vuk J. magánzó, Budapest. Strasser A. igazgató, Nadrág. Köllner P. magánzó és neje, Brád. Friedmann T. magánzó, Kölesd.

Vass szálloda: Kabdebo Sándor birtokos, Borosjenő. Ausländer Sándor birtokos, Berza. Adamovits Hugó igazgató, Nádas. Kohn József igazgató, Csarmó. Wabrian Gy. vállalkozó, Világos.

Magyar Korona szálloda: Steiner N. magánzó, Borosbeses. Iványi Gyula ügyvéd, Arad.

Arany Kúcs szálloda: Schvarcz Róza kereskedő neje, Magyarád. Lövy Jenő kereskedő neje, Dombegyház. German János gözmalomtulajdonos, M.-Bodzás. Papp M. jegyző, Almás. Baltha Illés jegyző, Kovaszincz. Berger J. kereskedő, Pécs. Bleiczifer József segédjegyző, Szent-Anna. Seidelbach Adolf kereskedő és neje, Simánd. Tesényi Károly ügyvéd, Borosjenő.

Három Király szálloda: Engel Mór kereskedő, Nagy-Iratos. Heiman József kereskedő, Lévás. Kohn Izidor kereskedő, Pécska. Szondi Géza lelkész, Szentléányfalva. Hahn Flórián tanító, Rossia. Vera Péter lelkész, Rossia. Zachariás Árpád jegyző, Nagy-Iratos.

Vasuti szállója: Fischhoff Izidor kereskedő, Temesvár. Petrovits Athanasz bevásárló, Temesvár. Csányi Gy. kalauz, Arad.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

N y i l t t é r . *

Üzleti jelentés.

Az Eötvös-utca 8. sz. a saját házamban 30 éven felül fennálló kolbászka, és hentes-üzletemet e mai napon eddigi üzletvezetőm, Podhora József ruházván át: midőn a n. érdemű közönségnek irántam tanusított pártfogását és támogatását meg köszönöm, tisztelettel kérem nagybecsű bizalmával utódomat is megüdvözölni, s buzgó törekvésében támogatni.

Kiváló tisztelettel s hálával vagyok a n. érdemű közönség

kész szolgálja:

Özv. Sváb Antalné.

T. cz. Özv. Schváb Antalné urasszonytól e mai napon teljes felszerelés és berendezéssel az Eötvös-utca 8. sz. a kolbászka- és hentes-műhelyt, valamint a bolti helyiséget átvevén, azt saját vezetésem s nevem „Podhora József, Schváb Antalné utóda” czég alatt fogom vezetni: mely czéltől a n. é. közönség kegyes pártfogásáért esedezem.

Özv. Schváb Antalné urnónól, más aradi üzletekben 8 évig működvén, sikerült az aradi n. é. közönség izlését, s igényeit megismernem: külföldön a legelőkelőbb charoutier üzletekben szerzett tapasztalataim folytán az inycenz étkek előállítására körül nem csak izlést, de a legpompásabban előállított husfélék készítményét is eltanultam s elvül tüzttem ki üzletemet a modern igényeknek megfelelően s nagy szabású izléssel folytatni; különösen felhíván a t. cz. közönség becses figyelmét dusan felszerelt raktáromra, melyben folyton heveny és tüde állapotban kapható: tormás és becsi kolbászok, szalvaládó, braunschveigi és párisi kolbász, hideg husból párisi, Trigol kolbász, Esparagi vadász kolbász, gothai corvelát. Salámi, gothai salámi, mortadella, debreczeni kolbász, fassirozott sertés-fej, gomba kolbász, szardella kolbász, nyelv, kolbász, fehér és veresfrankfurti májas, Limoni la france kolbászok, főtt és nyers sódar, császár hus, oldalas, paprikás, füstölt és pörzsölt szalonna, munkás kolbász, s a többi, melyek mind a legizlésebben készítvék, s igen jutányos árban adtnak.

Legfőbb törekvésem leendővén a t. cz. vevőim minden igényét kielégíteni, nagybecsű pártfogásába ajánlja magát

Arad, 1893. Április hó 28-án,

mely tisztelettel

Podhora József,
kolbászka-készítő és hentes.

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyujt ház és földbirtokra

bekebelezés mellett,

20 évi törlesztésre,

100 forint tartozás után évi 8 1/2 forint tőke és kamat együttes fizetése mellett;

38 évi törlesztésre,

100 forint tartozás után évi 6 forint tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. **Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.** A kölcsön-ügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

273 6—10

Az igazgatóság.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vasuti vonatok menetrendje.

Ervényes 1892. évi október hó 1-től.

Aradról—Budapestre :

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító tehervonat
Arad indul	11.18 délelőtt	8.20 d. e.	9.05 este	5.30 reggel	5.45 délután
Kurtics "	11.45 "	8.38 "	9.36 "	5.57 "	6.40 "
Csaba "	1.15 délután	9.25 "	11.05 éjjel	6.57 "	8.19 este 6.
Szolnok "	4.15 "	11.46 "	2.21 "	—	—
Budapest érk.	7.25 "	1.50 d. u.	5.50 reg.	—	—
Bécs d. v. t. "	6.20 reggel	7.20 este	3.00 d. u.	—	—

Budapestről Aradra.

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító tehervonat
Bécs d. v. t. indul	10.00 este	8.05 d. e.	2.15 d. u.	—	—
Budapest "	8.10 reg.	1.55 d. u.	9.30 este	—	—
Szolnok "	11.14 d. e.	4.02 "	1.05 éjjel	—	—
Csaba "	2.18 d. u.	5.57 "	3.53 reg.	4.30 regg.	7.10 este
Kurtics "	3.18 "	6.39 este	4.58 "	6.01 "	8.17 "
Arad érkezik	3.45 "	6.57 "	5.24 "	6.35 "	8.45 "

Aradról Gyulafehérvárra és vissza.

Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Vegy. vonat	Szem. vonat	Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat
Arad ind.	4.30 du	5.45 r.	—	2.34 du	Bukarest ind.	8.30 r.	4.40 du	—	—
Győrök "	5.05 "	6.15 "	—	3.34 "	Prededl "	5.15 du	9.15 e.	—	—
Paulis "	5.14 "	6.20 "	—	3.38 "	Brassó "	7.33 e.	4.30 r.	—	—
Radna "	5.22 "	6.28 "	—	3.38 "	Kolozsv. "	11.10 é.	8.30 "	—	—
Soborsin "	6.38 e.	8.07 d.	—	3.38 "	Tövis "	3.04 "	1.30 du	—	—
M-Illye "	8.08 "	9.15 "	—	—	Gyulafehérv. "	3.40 "	2.10 "	—	—
Déva "	8.52 "	9.54 "	—	—	Piski "	5.40 "	4.16 "	—	—
Piski "	10.00 éj.	10.19 "	—	—	Déva "	5.54 "	4.30 "	—	—
Gyulafeh. érk.	11.22 "	11.50 "	—	—	M-Illye "	6.48 "	5.14 "	—	—
Tövis "	11.58 "	12.20 du	—	—	Soborsin "	8.08 "	6.24 e.	—	—
Kolozsv. "	4.48 "	5.14 "	—	—	Radna "	9.44 de	7.44 "	—	5.30 r.
Brassó "	8.00 r.	10.05 é.	—	—	Paulis "	9.58 "	7.57 "	—	5.30 "
Prededl "	1.11 "	6.29 r.	—	—	Győrök "	10.11 "	8.30 éj.	—	6.30 "
Bukarest "	9.15 "	12.10 du	—	—	Arad érk.	10.46 "	8.30 éj.	—	7.30 "

Borosjenőről—Csermőre és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Arad indul	6.20 reg.	4.40 d. u.	Csermő indul	4.40 reg.	2.40 d. u.
Borosjenő "	9.20 d. e.	7.25 este	Borosjenő érkezik	5.30 "	3.40 "
Csermő érkezik	10.10 "	8.20 "	Arad "	8. — "	6.45 este

Aradról—Gurahonczra és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Szem. v.	Vegy. v.
Bpest máv. ind.	8.10 d. e.	9.30 este	Gurahoncz ind.	4.00 reg.	2.00 d. u.
Arad "	4.40 d. u.	6.20 reg.	Almás-Alosil "	4.18 "	2.19 "
Ótvényes "	5.00 "	6.41 "	Kotsuba "	4.27 "	2.29 "
Zimánd Ujfalu. "	5.11 "	6.49 "	Borosseb-B. "	4.49 "	2.52 "
Uj-Szt-Anna "	5.46 "	7.25 "	Kornyest-Berz "	4.59 "	3.06 "
Kerek "	5.55 "	7.33 "	Repszeg "	5.08 "	3.15 "
Világos "	6.10 "	7.49 "	Bokszeg-Beél "	5.20 "	3.28 "
M-Magyarád "	6.18 "	7.58 "	Tamánd "	5.28 "	3.37 "
Pankota "	6.30 "	8.15 "	Borosjenő "	5.45 "	3.57 "
T-Kurtakér "	6.53 este	8.39 d. e.	Apatelek "	5.56 "	4.10 "
Apatelek "	7.06 "	8.54 "	T-Kurtakér "	6.11 "	4.30 "
Borosjenő "	7.18 "	9.07 "	Pankota "	6.37 "	5.01 "
Tamánd "	7.33 "	9.23 "	M-Magyarád "	6.44 "	5.08 "
Bokszeg-Beél "	7.43 "	9.33 "	Világos "	6.52 "	5.17 "
Repszeg "	7.55 "	9.45 "	Kerek "	7.06 "	5.35 "
Kornyest-Berz "	8.04 "	9.54 "	Uj-Szt-Anna "	7.20 "	5.55 "
Krossb.-B. "	8.17 "	10.12 "	Zimánd "	7.39 "	6.18 "
Kotsuba "	8.35 "	10.30 "	Ótvényes "	7.45 "	6.26 "
Almás-Alosil "	8.46 "	10.43 "	Arad érk.	8.00 "	6.45 este
Gurahoncz érk.	9.03 "	11.00 "	Budapest "	1.20 d. u.	5.50 reg.

Aradról Nagyváradra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Állomások	Személy-vonat		
Arad indul	5.30 reg.	11.18 d.e.	Nagyvárad indul	10.08 d. e.	4.20 d. u.
Kurtics "	5.57 "	11.45 "	Ósi "	10.19 "	4.31 "
Békés-Csaba "	7.22 "	2.25 d. u.	Less "	10.38 "	4.50 "
Gyula "	7.44 "	2.56 "	Cséffa "	10.54 "	5.06 "
Sarkad "	8.04 "	3.19 "	Szalonta "	11.19 "	5.31 "
Szalonta "	8.40 "	4.03 "	Sarkad "	11.53 "	6.02 "
Cséffa "	8.59 "	4.28 "	Gyula "	12.18 d. u.	6.23 "
Less "	9.17 "	4.50 "	Békés-Csaba "	2.13 "	7.10 este
Ósi "	9.35 "	5.09 "	Kurtics "	3.18 "	8.17 "
Nagyvárad érkezik	9.46 "	5.20 "	Arad érkezik	3.45 "	8.45 "

Aradról—Szegedre és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Teherv. v. sz. sz.	Állomások	Teherv. sz. sz.	Vegy. v.	Személy-vonat
Arad ind.	5.01 reg.	4.00 d. u.	6.10 re	Bécs á.v.t. ind.	9.00 est.	9.15 d. e.	11.00 é
Szt.-Tamás "	5.24 "	4.26 "	6.37 "	Budapest ávt.	2.35 "	6.30 este	8.25 re
Pécska "	5.41 "	4.45 "	7.08 "	Szabadka "	2.35 "	—	9.51 d.
Battonya "	6.10 "	5.15 "	7.38 "	Szeged "	6.10 "	3.07 reg.	2.42 d.
Tompa "	6.20 "	5.26 "	7.53 "	Szőreg "	6.25 "	3.26 "	3.00 "
Pereg "	6.29 "	5.36 "	8.05 "	Deszk "	6.39 "	3.40 "	3.12 "
M-hegyes "	6.43 "	6.00 "	8.43 r.	K-Zombor "	7.12 "	4.10 "	3.40 "
Cs.-Palota "	7.15 "	6.21 "	9.08 "	Makó "	7.28 "	4.58 "	4.00 "
Nagylak "	7.32 "	6.42 este	9.30 "	Apátfalva "	8.16 "	5.16 "	4.25 "
Apátfalva "	7.54 "	7.04 "	9.57 "	Nagylak "	8.44 "	5.40 "	4.51 "
Makó "	8.21 "	7.40 "	10.49 "	Cs.-Palota "	9.08 "	5.58 "	5.10 "
K-Zombor "	8.38 "	8.02 "	11.00 "	M-hegyes "	9.26 "	6.44 "	5.51 "
Deszk "	9.02 "	8.30 "	11.27 "	Pereg "	—	6.59 "	6.08 "
Szőreg "	9.17 "	8.47 "	11.46 "	Tompa "	—	7.10 "	6.18 "
Szeged érk.	9.30 "	9.09 "	12.00 "	Battonya "	—	7.32 "	6.32 "
Szabadka "	1.20 "	—	6.00 "	Pécska "	—	8.00 "	7.00 "
Budapest ávt.	1.20 "	8.15 reg.	8.50 "	Szt.-Tamás "	—	8.16 "	7.17 "
Bécs ny.p.u.	7.05 reg.	2.40/8.15 d.u.	6.35 "	Arad érk.	—	8.40 "	7.40 "

Mezőhegyesről—Kétegyházára és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Mezőhegyes indul	8.40 reg.	6.35 este	Budapest indul	9.30 este	8.10 re
Kamarásmajor "	8.52 "	6.47 "	Kétegyháza "	4.41 reg.	3.00 d. u.
Nesze "	9.00 "	6.57 "	Bánkut "	5.02 "	3.21 "
Kovácsháza "	9.17 "	7.15 "	M-Bodzás "	5.18 "	3.40 "
Bánhegyes "	9.40 "	7.38 "	Bánhegyes "	5.37 "	4.02 "
M-Bodzás "	10.02 "	8.00 "	Kovácsháza "	5.58 "	4.25 "
Bánkut "	10.17 "	8.16 "	Nesze "	6.10 "	4.39 "
Kétegyháza érkezik	10.37 "	8.35 "	Kamarásmajor "	6.18 "	4.48 "
Budapest m. á. v. "	7.25 d. u.	5.50 reg.	Mezőhegyes érkezik	6.30 "	5.00 "

Uj-Szt.-Annáról—Kétegyházára és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Uj-Szt-Anna indul	8. — d. e.	6.10 este	Budapest máv. ind.	9.50 este	8.10 re
Simánd "	8.31 "	6.39 "	Kétegyháza "	4.40 reg.	3.05 d. u.
Kisjenő-Erdőhegy "	9.06 "	7.12 "	Elek "	4.56 "	3.24 "
Székudvar "	9.22 "	7.28 "	Ottlaka "	5.07 "	3.36 "
Sikló "	9.37 "	7.39 "	Sikló "	5.20 "	3.49 "
Ottlaka "	9.51 "	7.51 "	Székudvar "	5.35 "	4.04 "
Elek "	10.07 "	8.07 "	Kisjenő-Erdőhegy "	6.00 "	4.23 "
Kétegyháza érkezik	10.20 "	8.22 "	Simánd "	6.28 "	4.52 "
Budapest m. á. v. "	7.25 este	5.50 reg.	Uj-Szt-Anna érkezik	6.55 "	5.20 "

Aradról Temesvárra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Állomások	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat
Arad indul	5.58 e.	6.15 reg.	11.30 d.e.	Temesvár in.	8.00 r.	11.11 d. u.	8.15 ste
Uj-Arad "	6.09 "	6.43 "	11.54 "	Orczifalva "	8.45 "	2.16 "	9.21 "
Németség "	6.27 "	7.05 "	12.19 d. u.	Vinga "	9.02 "	2.46 "	9.46 "
Vinga "	6.46 "	7.32 "	12.47 "	Németség "	9.17 "	3.03 "	10.07 "
Orczifalva "	6.58 "	7.48 "	1.04 "	Uj-Arad "	9.34 "	3.35 "	10.39 "
Temesvár ér.	7.39 "	8.42 "	2.04 "	Arad érk.	9.44 "	3.50 "	10.55 "

Vendéglő a „magyar koronához“ (Petőfi-utca 9.)

Ma szombaton, 1893. április hó 29-én

Vendéglátó a budapesti első ORPHEUM-TÁRSASÁGNAK

(Goldberger J. igazgatása alatt.)

Ma először

a „felsülés.“

Szenzációs.

Óriási siker.

Estély Madárynál

hármaskalabriasz.

Egészen új műsorral a tréfás

Rohmes-trio,

az egész személyzet közreműködésével.

Naponkint új és illedelmes gazdag műsor,
melyen családok is részt vehetnek.

Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj 50 kr.

Izletes ételek, kitzűnő italokról, úgy pon-
tos kiszolgálatról gondoskodik s számos láto-
gatásért esd tisztelettel

SCHREYER FERENCZ,
vendéglős.

KWIZDA-féle

Köszvényfolyadék

évek óta a legkitűnőbbnek bizonyult szer a

Köszvény, csúsz és idegbántalmak ellen,
jelesnek bizonyult továbbá a ficzomodások, az iz-
mok és idegek feszessége, véraláfutások, zúzódások,
a bőr érzéketlensége, továbbá a helyi görcsök
(lábikragörce), idegfájdalmak a hosszabb ideig
tartó bekötések által származott daganatok ellen;
főként pedig nagyobb fáradságok és gyalogolások
előtti és utáni erősödésre stb. valamint aggkorban
beállott erőtlenedésnél.

Ára I üvegnek I frt osztr. ért.

Kapható: 8. 9-12

RING LAJOS

„Angyalhoz“ címzett gyógyszerárán Aradon,
Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.

4603 | 893.

237 3-3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter urnak
19468 | VI-II. 908. sz. a. kiadott körrendelete
nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy az áruki-
viteli forgalomban a koleravész miatt még fenn-
álló korlátozások 1893. évi márczius hó 3-tól
kezdve hatályon kívül helyeztetek.

Vagyis: rongyok, ócska ruha, ócska lábbeli,
használt ágylés és fehérnemű, valamint ócska alatt-
sárgok és kötelek is, úgy a szorosán vett belfor-
galomban, (Horvát-Szlavon országok kivételével)
mint a külföldre való rendeltetéssel szállíthatók.
A külföldre természetesen csak akként, a mennyi-
ben ezen államokban esetleg még fennálló beviteli
tilalmak azt meg nem akadályozzák. Horvát-
Szlavonországra nézve a szállítás következőleg
szabályoztatik.

1. Magyar, Horvát és Szlavonországi oly
törvényhatósági területeiről, melyek a járvány
egész ideje alatt fertőzve nem voltak, a rongyok
minden megszorítás nélkül szabadon ki és be-
vihetők.

2. A magyar, horvát, szlavonországi fer-
tőzve volt vagy most is fertőzött törvényhatósá-
gok területén fekvő nem fertőzött helyek és kö-
zségekből a rongyoknak közvetlenül a hazai papir-
gyárakba feldolgozás végett szállíthatók és pedig
csak az esetben, ha az illető község közegészségi
hatósága írásban igazolja, hogy a kérdéses ron-
gyok származása nem kolera-gyanus.

3. Azon községekkel szemben, melyek fer-
tőzve voltak, vagy most is fertőzve vannak, a
rongyok forgalmát illető tilalom továbbra is szí-
goruan érvényben marad.

Arad, 1893. márczius hó 20-án.

A városi tanács.

29076. sz.

M. kir. államvasutak.

770 | 893.

323 1-3

Hirdetés.

Osz-rák-magyar szénforgalom. — (Dijszabási
pótlékok kiadása.)

F. évi május hó 1-től való érvényességgel
az I. füzethez a III-ik, a 2-ik és 3-ik füzethez
egy-egy II-ik számú pótlék kerül kiadásra.

Eme pótlékok az általános határozmányok
módosítását, továbbá hnyesbítések, a 2-ik fü-
zetet illetőleg új állomások és a 3-ik füzetet il-
letőleg a cs. kir. déli vasut és győr-sopron-oben-
furti vasut állomásokkal való forgalomban új
díjtételek felvételét tartalmazzák.

Ezen pótlékok a részes vasutaknál megsze-
rezhetők.

Budapest, 1893. április hó 18-án.

A m. kir. államvasutak,
306. 1-3. az érdekelt vasutak nevében is.

5236. k. h.

2-3

Hirdetmény.

A cs. és kir. 33-ik gyalogezred parancs-
nokságának 738. sz. a. kelt átirata alapján
tudatom Arad sz. kir. város közönségével, mi-
szerint f. évi május hó 1-én nevezett ezred
legénysége által a cs. kir. nagyerdőben nagy
harczszertű czéllövészet fog tartatni.

A mely körülményt az erdőbe való me-
neteltől tartózkodás végett azzal hozok a kö-
zönségnek tudomására, hogy az ott megfor-
duló egyének igen szigoruan megbüntetni
fognak.

Arad, 1893. évi április 26.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon.

6284 | 93. sz.

296 3-3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak mezőturi állomá-
sán levő felvételi épület megnagyobbítása, át-
alakítása és ugyanott egy új veranda építésé-
nek biztosítására ezennel nyilvános pályázat
hirdetetik.

Az építési munkák egységáruk szerint és
utánmérés alapján fognak kiadatni.

A tervek, ajánlati költségcsaták, az
építés végrehajtására vonatkozó feltételek és a
szerződési tervezet a m. kir. államvasutak aradi
üzletvezetősége pályafentartási és építési osz-
tályának hivatalos helyiségeiben (Arad, főut,
arad-esanádi vasuti palota I. emelet) valamint
a mezőturi osztálymérnökségnél (Mezőtúr,
Bazár-épület I. emelet) a hivatalos órák alatt
megtekinthetők és 50 kr-ért megszerelhetők.

Az építkezés elvállalására az ajánlati költ-
ség számításai ürlapokba a munkák teljesítésére
vonatkozó egységáruk bejegyzendők s azok a
zárt ajánlattal együtt kellően bélyegezve f.
évi április hó 30-ának déli 12 órájáig a kö-
vethező címzéssel adandók be:

„A m. kir. államvasutak üzletvezetőségé-
nek Aradon. Ajánlat a mezőturi felvételi épü-
let megnagyobbítására és átalakítására.“

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon
azaz 1893. április hó 29-én déli 12 óráig 2100
forint azaz 0. é. kétezeregyszáz forint bánat-
pénz lesz a m. kir. államvasutak aradi üzlet-
vezetősége gyűjtőpénztárába készpénzben vagy
állami letétekre alkalmas értékpapirokban le-
teendő.

Az ajánlatokban a fenti bánatpénz lefizé-
tésének megtörténte felemlitendő.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg a
bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 13 napnál
nem régeb utolsó napi árfolyammal számítan-
dók, de soha névértéken felül.

Készpénzben letett óvadék után kamat
nem követelhető.

Ezen feltételektől eltérő, vagy határidő
után, vagy pedig táviratilag beérkező ajánla-
tok figyelembe nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok a bánat-
pénzek tértili vevénnyel adandók fel.

Az ajánlatok között a szabad választás
jogát az üzletvezetőség magának fentartja te-
kinthet nélkül az ajánlott egységáruk nagy-
ságára.

A pályázat eredményéről f. évi április hó
30-ika után való napokban a pályázók érte-
sítettetni fognak.

Arad, 1893. április hó.

Az üzletvezetőség.

Nyomatja és kiadja az „Aradi nyomdatársaság“ könyvnyomdója

Hirdetmény.

Azokat a kik a folyó évben selyem her-
nyók tenyésztésével foglalkozni kívánnak s a
végből petékért jelentkeztek vagy ezután je-
lentkezni ohajtanak, értesitem hogy a peték
íránt a selyem tenyésztési felügyelőséghez az
Adám utcai lovardában a f. hó 30-ig, a déle-
lőtti órákban forduljanak.

Arad, 1893. április 24.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

2529/893

318. 3-3

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur-
nak 1892. évi február 4-én 93530/1891 és 1893.
évi január hó 24-én 6136 sz. a. körrendelete nyo-
mán ezennel közhírré tétetik, hogy a katonai há-
romszögelési jegyek vagy gulák továbbá az alap
vagy szintezési oszlopok és a szintezési magas-
sági jegyek, nem különben az 1891. évi 41-dik
tcz. negyedik szakasza alapján a kataszteri föld-
mérés czéljából létesített oszlopok és egyéb jel-
zők megrongálása vagy megkárosítása azok mi-
neműségére való tekintet nélkül a kapitányi hi-
vatalnak azonnal tudomására hozandók és a kapi-
tányi hivatal által jövőre egyenesen és kizárólag
a m. kir. háromszögelési számító hivatalnak
(Budapesten I. kerület Vár Verbóczy-utca 7
szám) lesznek bejelentendők.

Mindazok kik a fentebbjelzett katonaság há-
romszögelési vagy a polgári hatóság kataszteri
jelzői vagy megrongálják vagy eltávolítják s más
helyre helyezik vagy áthordják és megsemmisítik
kihágást követnek el s azért az illetékes bíróság
által szigoruan fognak büntettetni.

Arad, 1893. évi január 24-én

A városi tanács.

5014/893 kh. sz.

322. 1-3.

Hirdetmény.

Tudomásomra jutott hogy a kölvárosokban
de különösen Peryáva területén, a tüzelő helyi-
ségekből kiszedett perjét az utcára, némelyek az
udvarra dobják.

Mint hogy ezen meggondolatlan ténykedés
igen könnyen tüzveszélyt idézhet elő, de köztisz-
taság szempontjából sem tűrhető, elrendelem hogy
a perjét az udvaron külön e czélra ásott kis át-
mérőjű gödrökben helyezték el s minden egyes
alkalommal szorgosan fedjék be.

Az ősz beáltával az így elhelyezve volt perje
trágyázásra felhasználható.

A kiknek háza előtt udvarában vagy kertjé-
ben ezen hirdetmény kelte után kidobott perje
találtatni fog az 1879 XI. t. cz. 141 §. alapján
és értelmében fognak büntettetni.

Arad, 1893. április 22-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

346-1893 gazd. sz.

310 1-3

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az új
vágóhid gyanus állatok istállója és a sertés-
ólak körül teljesítendő átalakítási munkáknak
elvallalása iránt folyó évi május hó 1-én d. e.
10 órakor arlejtést tart.

Kikiáltási-ár 437 frt 87 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár
10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpá-
pirokban.

Az arlejtésben részt lehet venni szóbeli
és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli
arlejtést megelőzőleg nyujtandók be, s csak
akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bán-
ompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot
tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket
ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek, a gazdasági tanács-
noknál az arlejtést megelőzőleg is megtekin-
thetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke
1893. évi április 24-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.